

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou ve věci

žalobkyně: **X**
trvale bytem X
zastoupena JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou
sídlem Rumunská 1798/1, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2023, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené právní zástupkyni žalobkyně JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, se přiznává odměna ve výši 3 146 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do jednoho měsíce od nabytí právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 23. 4. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty její námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 3. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobkyni od 1. 1. 2024 zvýšen starobní důchod.

II. Žalobní body

2. Z žaloby je zřejmé, že žalobkyně nesouhlasí s oznámením o zvýšení důchodu od 1. 1. 2024, s posléze vydaným prvostupňovým rozhodnutím ze dne 6. 3. 2024 i následným rozhodnutím o námitkách ze dne 23. 4. 2024. Poukazovala na to, že měla v minulosti 24. 4. 1974 v Třineckých železárnách těžký pracovní úraz – zlomeninu páteře s trvalými následky, je osobou ZTP/vozičkář a měla být uznána plně invalidní. Dále obsáhle poukazovala na okolnosti svých sporů se společností TRISIA, a.s. V doplnění žaloby učiněném prostřednictvím soudem ustanovené právní zástupkyně žalobkyně namítala, že se žalovaná nevypořádala dostatečně s námitkami proti prvostupňovému rozhodnutí, neboť podle jejich obsahu se žalobkyně domáhala změny původního rozhodnutí. Žalovaná tak neposoudila námitky podle jejich obsahu, a tedy v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Přestože bylo ve věci již pravomocně rozhodnuto, a novému projednání brání překážka rei iudicate, žalovaná měla posoudit námitky jako návrh na zahájení řízení o změně již přiznané dávky. Žalovaná tak měla posoudit, zda důvody uváděné žalobkyní (zejména příčinu vzniku invalidity), neodůvodňují postup podle § 56 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Žalovaná pochybila, když žalobkyni vhodně formulovanou výzvou nevyzvala k doplnění svých podání, kde by jí řádně vysvětlila, že předmětem napadeného rozhodnutí je pouze matematický výpočet zvýšení důchodu, který provedla na základě uvedeného nařízení vlády, popřípadě měla žalobkyni poučit o možnosti podat návrh na změnu výše dávky.

III. Vyjádření žalované

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě a jejímu doplnění shrnula dosavadní průběh řízení a uvedla, že napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně podané proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 6. 3. 2024, kterým byl žalobkyni v souladu s ustanovením § 5 nařízení vlády č. 286/2023 Sb. o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2024 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2024 a částky zvýšení za vychované dítě pro rok 2024 a o zvýšení důchodů v roce 2024 (dále jen „nařízení vlády č. 286/2023 Sb.“) zvýšen její starobní důchod tak, že jeho základní výměra 4 040 Kč byla zvýšena o 360 Kč na výši 4 400 Kč měsíčně, a spolu s nezměněnou procentní výměrou činí starobní důchod žalobkyně od 1. 1. 2024 12 136 Kč měsíčně.
4. Žalobkyně podle žalované ve všech svých podáních upíná svou pozornost na neúspěšnou snahu domoci se přiznání plného invalidního důchodu následkem pracovního úrazu

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

utrpeného dne 24. 4. 1974. Dovršením 65 let věku žalobkyně, tj. dnem X, zanikl dle ustanovení § 61a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění nárok žalobkyně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně a od uvedeného data náleží žalobkyni ze zákona starobní důchod, který je následně valorizován v souladu s platnými zákonnými předpisy. K namítanému nesprávnému posouzení obsahu námitek žalovaná uvedla, že řízení ve věci invalidity žalobkyně již bylo pravomocně skončeno, k čemuž odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 Ads 124/2012-44. Skutečnost, že zdravotní stav žalobkyně prokazatelně odpovídal pouze částečné invaliditě nikoliv plné invaliditě, je jádrem veškerých soudních sporů v průběhu uplynulých téměř 11 let, jejichž podnětem byl nesouhlas žalobkyně s valorizačními úpravami vyplácené dávky důchodového pojištění. Všechna soudní řízení probíhají podle stejného „scénáře“ s neměnným obsahem žalobních námitek., kdy žalobkyně nevyjadřuje nesouhlas s valorizačním zvýšením jako takovým, ale nesouhlasí s tím, že jí nebyl přiznán plný invalidní důchod následkem pracovního úrazu. Žalobkyni se tak zcela jednoznačně dostalo dostatečného zdůvodnění nejen ze strany žalované, ale i ze strany soudů obou stupňů. Žalobkyně v průběhu let nepředložila relevantní důkaz, který by mohl nalézací řízení zvrátit, resp. opomenutý důkaz, který by mohl znovu posoudit její nárok na plný invalidní důchod následkem úrazu – obnovit řízení. Návrh žalobkyně na povolení obnovy řízení ze dne 27. 4. 2007, byl zamítnut usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 12. 2009, č.j. 19 Cad 176/2007, neboť nebyla splněna základní podmínka § 62 odst. 1 písm. a) správního řádu, tj existence nových skutečností nebo důkazů, které nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení.

5. Žalovaná dodala, že ze správního řádu jí neplyne povinnost poučovat účastníka o možnosti procesních postupů při uplatnění jeho práv. Je na účastníku samotném, zda se na žalovanou obrátí s dotazem vztahujícím se k problematice dávek důchodového pojištění, na který by mu byla poskytnuta odpověď (§ 6 zákona. č. 582/1991 Sb.) Účastníkům je žalovanou nabízeno využití návštěvy klientského centra, možnost položení telefonického dotazu na call centru či návštěvou jejich webových stránek. Je toliko na účastníkovi, zda nabízených možnost využije či nikoliv a záleží na jeho procesní aktivitě. Spisová dokumentace žalobkyně prokazuje, že žalobkyně v tomto směru aktivitu nevyvinula. Žalovaná je přesvědčena, že při vydání napadeného rozhodnutí postupovala v souladu s platnými právními předpisy a navrhla zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

6. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně pobírá od X na základě rozhodnutí ze dne 9. 2. 2015, č. j. X, starobní důchod podle ustanovení § 61a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který náležel ve výši doposud pobíraného invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně, tedy ve výši 6 157 Kč měsíčně, přičemž jí od uvedeného dne invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně nenáležel. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí námitky ze dne 8. 3. 2015, které žalovaná zamítla rozhodnutím v námitkovém řízení ze dne 22. 5. 2015, č. j. X.
7. Následně žalovaná důchodovou dávku řádně navyšovala podle příslušných právních předpisů, takže od 1. 1. 2024 náležela na základě nařízení vlády č. 286/2023 Sb., ve výši 12 136 Kč měsíčně. O této skutečnosti vydala žalovaná na vyžádání účastníka řízení rozhodnutí ze dne 16. 3. 2024, č. j. X, v jehož výroku uvedla, že podle § 5 nařízení vlády č. 286/2023 Sb. zvýšila vyplácený starobní důchod na 12 136 Kč měsíčně, skládající se ze základní výměry

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ve výši 4 400 Kč měsíčně a z procentní výměry ve výši 7 736 Kč měsíčně. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala dne 11. 3. 2024 námitky, doplněné dne 8. 4. 2024, kterými vyjádřila svůj nesouhlas s rozhodnutím žalované ze dne 16. 3. 2024, č. j. X.

8. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni v souladu s ustanovením § 5 nařízení vlády č. 286/2023 Sb. zvýšen její starobní důchod tak, že jeho základní výměra 4 040 Kč byla zvýšena o 360 Kč na výši 4 400 Kč měsíčně, a spolu s nezměněnou procentní výměrou činí starobní důchod žalobkyně od 1. 1. 2024 12 136 Kč měsíčně. Spolu s lednovou splátkou byla žalobkyni poukázána i částka 60 Kč. Jedná se o doplatek valorizačního zvýšení základní výměry vypláceného důchodu podle nařízení vlády č. 286/2023 Sb. za 5 dní, tj. ode dne 1. 1. 2024 do dne předcházejícího splatnosti v lednu 2024, tj. do dne 5. 1. 2024. Správní orgán I. stupně postupoval přesně podle těchto ustanovení nařízení vlády, ke způsobu navýšení starobního důchodu uvedla, že jeho výpočet byl proveden zcela v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o důchodovém pojištění standardním způsobem a ve správné výši.
9. Žalovaná poukázala na to, že žalobkyně ve svých námitkách stejně jako ve všech svých předcházejících podáních podrobně popisovala svou předchozí komunikaci s ČSSZ, ve které líčila své osobní zkušenosti nemající přímou souvislost s napadeným rozhodnutím. K části námitek, kde žalobkyně poukazovala na svůj pracovní úraz v roce 1974, odkázala na svá dřívější rozhodnutí, o kterých s konečnou platností rozhodl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2013 č.j. 4 Ads 124/2012-44, kde zamítl kasační stížnost žalobkyně ve věci posouzení jejího zdravotního stavu. Konstatovala, že žalobkyně se ve svých námitkách věnuje tvrzením zjevně nesouvisejícím s napadeným rozhodnutím, kdy přiložila velký objem různých písemných materiálů, žalovaná však není příslušná k přijímání trestních oznámení ani vyšetřování oznámení trestných činů, námitky se tak převážně netýkají důchodových záležitostí žalobkyně.
10. Žalovaná uzavřela, že v rámci námitkového řízení nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by mohly mít vliv na změnu výše starobního důchodu žalobkyně. Dále uvedla, že rozhodnutí ČSSZ ze dne 15. 2. 2023, č. j. X bylo vydáno zcela v souladu se zákonem, a proto nezbyvá žalované než je potvrdit a námitky zamítnout jako nedůvodné a neopodstatněné.

V. Právní posouzení věci soudem

11. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Žalobkyně se domáhá zrušení rozhodnutí žalované o zvýšení starobního důchodu podle nařízení vlády č. 286/2023 Sb.
13. Podle § 107 odst. 1 písm. e) zákona o důchodovém pojištění stanoví vláda nařízením zvýšení důchodů podle § 67 odst. 14 uvedeného zákona. Podle § 5 nařízení vlády č. 286/2023 důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí přiznané před 1. lednem 2024 se zvyšují od 1. ledna 2024 tak, že základní výměra důchodu se zvyšuje o 360 Kč měsíčně. Podle § 4 uvedené vyhlášky výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu pro rok 2024 činí 4 400 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

14. Podle ustanovení § 86 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení se písemné rozhodnutí nevydává, jde-li o hromadné zvyšování vyplácených dávek důchodového pojištění; v těchto případech obdrží občan písemné oznámení o zvýšení těchto dávek. V případě nesouhlasu s postupem uvedeným ve větě první lze podat do 60 dnů po splátce dávky důchodového pojištění, od které byla provedena změna její výše, orgánu sociálního zabezpečení, který oznámení zaslal, písemnou žádost o vydání rozhodnutí o zvýšení dávky; orgán sociálního zabezpečení vydá do 30 dnů ode dne, kdy mu byla tato žádost doručena, rozhodnutí o úpravě dávky důchodového pojištění provedené podle věty první.
15. Je zřejmé, že žalobkyně s oznámením nesouhlasila, proto bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, které obsahovalo též poučení o možnosti podat námitky. Žalobkyně námitky podala, napadeným rozhodnutím pak bylo o nich rozhodnuto.
16. O valorizaci důchodu v jednotlivých věcech rozhoduje žalovaná bez návrhu, z úřední povinnosti. Nejedná se o nové posouzení nároku na důchod, již dříve vzniklého, nýbrž o nové určení výše důchodů stanovených v nařízení vlády, v případě žalobkyně o starobní důchod. Původní výše důchodu je tak pouze přepočítána, resp. zvýšena o výši parametrů výpočtu důchodů, které jsou uvedeny v nařízení vlády. V rozhodnutí o valorizaci důchodu žalovaná neposuzovala znovu vstupní údaje pro vznik starobního důchodu žalobkyně (dosažení věku, doba pojištění, stupeň dříve přiznaného invalidního důchodu). Žalovaná v napadeném řízení nezkoumala v souladu se zákonem o důchodovém pojištění zdravotní stav, tedy zda i nadále splňuje předpoklady pro přiznání částečného invalidního důchodu v důsledku 40% poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, který byl již předmětem soudního zkoumání (žalovanou uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 124/2012-44). Rozhodnutí o valorizaci důchodu je pouhým matematickým přepočtem předchozího důchodu v důsledku zvýšení hodnot jednotlivých parametrů rovnice pro výpočet výše důchodu. Navýšení důchodu bylo provedeno zcela v souladu s právními předpisy, lze odkázat na výpočet provedený správními orgány (ostatně žalobkyně samotný matematický výpočet nezpochybňovala).
17. K namítanému nesprávnému postupu žalované, kdy námitky proti prvostupňovému rozhodnutí neposoudila podle jejich obsahu jako návrh na zahájení řízení o změně již přiznané dávky podle § 56 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění je třeba uvést, že žalobkyně v podaných námitkách a jejich doplnění poukazovala mimo jiné na pracovní úraz, který utrpěla dne 24. 4. 1974, kdy dle svého přesvědčení měla být uznána plně invalidní. Jak vyplývá ze spisového materiálu a soudu je rovněž známo z jeho úřední činnosti, žalobkyně naprosto stejné námitky uplatňuje v rámci každého valorizačního zvýšení důchodu, které je pak předmětem i soudního přezkumu. Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, žalobkyně byla v minulosti uznána částečně invalidní, kdy v důsledku změny zákonné úpravy byla částečná invalidita transformována do invalidity druhého stupně, její invalidní důchod byl na základě § 61a zákona č. 155/1995 Sb. změněn na starobní důchod ve stejné výši, a to rozhodnutím ze dne 9. 2. 2015. K tomu soud konstatuje, že otázka výše invalidního důchodu žalobkyně byla přezkoumána soudy, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 5. 2013 č.j. 4 Ads 124/2012-44 zamítl kasační stížnost žalobkyně, která se domáhala plného invalidního důchodu, a neshledal pochybení v posouzení jejího zdravotního stavu, kdy posudky shledaly pokles její pracovní schopnosti o 40 %, což odpovídalo invaliditě druhého stupně. Tato otázka tedy byla v minulosti závazně vyřešena. Z obsahu podaných námitek ani z jejich doplnění není dle názoru soudu seznatelná snaha žalobkyně domoci se zahájení řízení o změně již přiznané dávky. Žalobkyně v průběhu předmětného řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nevyvinula v tomto směru žádnou aktivitu a nepředložila nic, co by zpochybňovalo správnost předcházejícího postupu žalované, který vedl k vydání rozhodnutí o přiznání částečného invalidního důchodu. S hledem na shora uvedené skutečnosti má soud za to, že žalovaná nepochybila, pokud námitky neposoudila jako návrh na zahájení řízení o změně již přiznané dávky a žalobkyni nevyzývala k doplnění jejího podání s poučením o možnosti podat návrh na změnu výše dávky a postupovala správně, když o námitkách žalobkyně rozhodla shora uvedeným způsobem.

18. Soud se nezabýval obsáhlými tvrzeními žalobkyně týkajícími se jejích sporů se společností TRISIA, a.s., ani souvisejícími dokumenty, které neprováděl k důkazu, neboť tato tvrzení nemají žádnou zřejmou souvislost s projednávanou věcí, jejímž předmětem je valorizace starobního důchodu žalobkyně od 1. 1. 2024.
19. Žalobkyně v žalobě označila Bc. L. R. „za účastníka řízení 2“ a Českomoravskou záruční a rozvojovou banku, a.s., jako „vedlejšího účastníka.“ Soud uvedené posoudil jako návrh na vstup osoby zúčastněné na řízení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 As 26/2004-71, procesní institut osoby zúčastněné na řízení umožňuje uplatnění procesních práv v soudním řízení správním i osobám s právním zájmem na výsledku tohoto řízení (srov. § 93 odst. 1 o. s. ř.). Přiměřená aplikace institutu vedlejšího účastenství v soudním řízení správním (§ 64 s. ř. s., § 93 o. s. ř.) by proto byla nadbytečná.
20. Soud samostatně o tomto návrhu nerozhodoval, neboť svoji vůli vstoupit do řízení Bc. L. R. ani Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s., neprojevili. Ze strany žalobkyně pak nebyly tvrzeny skutečnosti, které by nasvědčovaly závěru, že napadeným rozhodnutím o zvýšení starobního důchodu žalobkyni byla dotčena veřejná subjektivní práva a povinnosti Bc. L. R. a Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., tyto subjekty tak nejsou osobami zúčastněnými na řízení.
21. Ze shora uvedených důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
22. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalované žádné náklady nevznikly.
23. Ustanovená zástupkyně žalobkyně, JUDr. Anita Pešulová, advokátka, již v souladu s § 35 odst. 10 s.ř.s. věta první za středníkem, platí odměnu za zastupování stát, provedla ve věci dva úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem (§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu) a písemné podání (doplnění žaloby - § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.), přičemž za jeden úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 1000,- Kč (§ 9 odst. 2, § 7 bod 3. vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2024). Vedle toho ustanovené zástupkyni náleží za každý úkon právní služby paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300,- Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky) a DPH ve výši 546 Kč. Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 3 146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. června 2025

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.